

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXXVI. Obligatio æquo qnimo correctionem accipiendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

ne & in teneris. Ad Galat. 6. Quem locum exponens Augustinus: Nunquam (inquit) alieni peccati oburgandi suscipiendum est negotium; nisi cum inermis interrogationibus examinantes nostram conscientiam; liquido nobis coram Deo responderimus, dilectione nos facere. Quod si convicium, vel mina, vel etiam persecutiones ejus, quem argueris, laceraverint animum, si adhuc ille per te sanari posse videbitur, nihil respondeas, donec sanus prior; ne forte carnalibus motibus tuis ad nocendum consentias, & exhibeas linguam tuam arma iniquitatis peccato, ad reddendum malum pro malo, aut maledictum pro maledicto. Quidquid enim lacerato animo dixeris, puniendus est impetus, non charitas corrigendus. Dilige, & dic quod vales. Nullo modo maledictum erit, quod specie maledicti sonnerit, si memineris, senserisque te in gladio Verbi Dei liberatorem hominis esse velle ab obsidione vitiorum. Quod si forte, ut plerumque accidit, dilectione quidem talem suscipis actum, & ad eam corde dilectionis accedis, sed inter agendum subrepsit aliquid, dum tibi resistitur, quod te auferat ab hominis vitio percussendo, & ipsi homini faciat infestum; postea te lacrymis lavantem hunc pulverem, multo salubrius meminisse oportebit, quam non debeat super aliorum superbire peccata, quando in ipsa eorum oburgatione peccamus: cum facilius nos ira peccantis iratos, quam misericordia misericordes facit.

362. Nec solum mansuetudinem, sed & humilitatem commendat Apostolus, cum dicit, considerans teipsum, ne & in teneris. Unde Gregorius l. 23. Moral. c. 14. Nos enim, quia infirmi homines sumus... debemus primum meminisse quod sumus; ut ex propria infirmitate pensemus, quo docendi ordine infirmis fratribus consulamus. Consideremus igitur, quia, aut tales sumus; quales nonnullos corrigimus: aut tales aliquando fuimus; etsi jam divina gratia operante non sumus, ut tanto tempore antius, humili corde corrigamus, quando nosmetipsos verbi, in his quos emendamus, agnoscimus. Si autem tales nec sumus, nec fuimus, quales adhuc illi sunt, quos emendare curamus; ne cor nostrum forte superbiat, & de ipsa innocentia in pejus ruat; quorum mala corrigimus, alia ipsorum bona nobis ante oculos revocemus; que si omnino nulla sint, ad occulta Dei iudicia recurramus. Quia sicut nos meritis nullis hoc ipsum bonum, quod habemus, accepimus; ita illos quoque potest gratia superna virtutis infundere, ut excusati posterius, etiam ipsa possint bona, qua nos ante accepimus, prevenire. Quis enim crederet, quod per Apostolici meriti Saulus lapidatum Stephanum processurus erat, qui in morte ejus lapideum vestimenta servabat? His ergo primam cogitationibus humilitari cor debet, & tunc demum delinquentium iniquitas increpari.

363. Quia verò frustra venit sonitus ad aures, nisi Deus in corde loquatur (ait Bernardus de perfect. vit. spirit. tit. ult.) quia solus Deus

Tom. II.

conversit corda filiorum hominum; mansuetudini & humilitati jungenda est oratio, quæ (saltem per piam aspirationem, si amplio rem orationem tempus non permittat) Dei imploret auxilium, ut aperiat cor fratris intendere his quæ dicenda sunt, ex illique proficere. Et hoc est quod Bernardus monet ibidem dicens: Fraternal correctio debet fieri cum magno moderamine, cum gemis & benevolentia, suo loco, suo tempore, semper oratione procedente.

Caveat etiam, qui fratrem corrigit, pro eadem re ad nauseam usque correctionem continuare, nimis frequenter (spatio brevis temporis) eam facere. Nam utilius est, hominem asuetum alicui juramento non enormi, & ideo sine reflexione jurantem, solum aliquoties monere, intervallo temporis non valde notabilis (ut se jurare recedat) quam singulis vicibus, quibus jurat, ipsi importunum esse. Aliud est de blasphemis, & juramentis enormibus, in quibus, si non semper verbis, saltem gestu & vultu manifestandum est, quod nobis graviter displiceant.

CAPUT XXXVI.

Obligatio æquo animo correctionem accipiendi.

Quemadmodum ab unoquoque facienda est fraternal correctio (unicuique enim mandavit Deus de proximo suo) sic ab unoquoque æquo animo est suscipienda, & tanto quidem libentius, quanto magis unusquisque desiderare debet curationem vulnerum suorum spiritualium, quam corporalium. Attendamus ergo, dum corripimur, 1º quod correctio nunquam nobis nocere possit, nisi culpa nostrâ, ubi medicina corporalis plerumque plus nociva est, quam proficua. 2º quod per correctionem videamus quid corrigere debeamus; & quid nobis ipsi in nobis debeat displicere, dum aliis videmus displicere. 3º quod in propria causa, seu defectibus nostris, cæci simus, vel saltem sine reflexione sæpè peccemus; quodque proinde non minore nos beneficio afficiat, qui fraternal nos corrigit, quam errantem homo, qui ei comiter monstrat viam. 4º quod à Deo nos oporteat petere lumen, quo defectus nostros & peccata cognoscamus; lumen verò istud per fratres nostros (à quibus corripimur) nobis Deus communicet. 5º quosdam Sanctos, etiam Reges ac Principes, assumpsisse sibi viros timoratos, qui eos semper comitentur, monerentque de defectibus, quos in ipsis animadvertent. 6º necesse proinde esse, ut benevolum iis animum ostendamus, à quibus fraternal corripimur: ne ipsis nimis molestum sit, beneficium istud morosis, contentiosis, & ingratis exhibere, idcirco ab ipsis per correctio-

Nn

nis omissionem peccetur. 7°. exemplum S. Petri Apostolorum Principis, supremique in terris Christi Vicarii, Pauli correctionem humiliter patientis, cap. seq. exhibebimus.

CAPUT XXXVII.

Ipsi quoque Superiores subinde ab inferioribus, cum omni reverentia, modestia & humilitate corrigendi sunt.

366 **O**bligationem hanc sanctus Thomas q. 33. a. 4. probat ex verbis Apostoli ad Coloss. 4. scribentis: *Dicite Archiepiscopo (Episcopo) vobis ministerium, quod accepistis in Domino, ut illud impleas.* Et ratio est, quia ipsi etiam Superiores homines sunt, circumdati infirmitate; indigent proinde eleemosynâ spirituali; & tanto magis indigent, quanto in majori sunt salutis periculo. Unde Augustinus in Regula: *Non solum vestri, sed etiam ipsius (Superioris) miseremini, qui inter vos quantum in oculo superiore, tanto in periculo majore versatur.*

367 Non debet tamen quilibet è vulgo Superioris correctionem temerè usurpare per se, sed per personas ætate, pietate, prudentiâ graviores. In correptione etiam, quâ subditi corrigunt Prælatos, debet modus congruus adhiberi, ut scilicet non cum protervia & duritia, sed cum mansuetudine & reverentia corripantur (ait sanctus Thomas ibidem.) Unde Apostolus 1. Timoth. 5. *Sensorem ne inirepaveris, sed obsecra ut patrem.*

368 Nec licitum est Superiorem publicè corrigere, nisi publicè peccaverit, prout Innocentius III. dicit cap. cum ex injuncto ext. de hæreticis, ibi: *Patrem suum delinquentem reprehendere manifestè, nulli licet, secundum Evangelicam veritatem.* Si tamen alii essent scandalo, aliosque suo exemplo vel doctrinâ erroncâ in errorem, vel disciplina relaxationem inducerent, in faciem ipsius resistendum esset, Pauli exemplo, qui in faciem Petro restitit, eò quòd exemplo suo aliis errandi occasionem incautè præbebat. Qua in re sancti Patres Pauli libertatem mirantur, Petri humilitatem, correctionem patientis (ait Augustinus epist. 19.) quia multò laudabilius & mirabilius est libenter accipere corrigentem, quàm audacter corrigere deviantem. Specialiter istud S. Petri exemplum plurimum extollunt S. Cyprianus epist. 71. ad Quint. & sanctus Gregorius homil. 18. in Ezech. Petrus (inquit S. Cyprianus) non sibi aliquid insolenter vindicavit, aut arroganter assumpsit, ut diceret se primatum tenere, & obtemperari sibi potius oportere; nec despicit Paulum, quòd prius persecutor fuisset, sed consilium veritatis admisit, & rationi legitime, quam Paulus vindicabat, facile consensit, documentum scilicet nobis, & concordia, & patientia tribuens, ut non pertinaciter nostra a-

memus, sed quæ à fratribus aliquando, & collegis nostris utiliter & salubriter suggerantur, si sunt vera & legitima, ipsa potius nostra dicamus. Decens erat (ait Gregorius) in Petro, qui primus erat in culmine, esset primus in humilitate. Ipse Petrus (ut dicit Glossa Augustini ad Galat. 5.) exemplum majoribus præbuit, ut scilicet fortè rectam iracundiam reliquissent, non dedignentur etiam à posteroribus corripri.

CAPUT XXXVIII.

Quando delictum fratris est occultum, nec Communis nocivum, nec cedens in grave veriti detrimentum; seque est emendationis ipsius per monitionem secretam, necessario servandus est Evangelicus ordo correctionis, saltem extra Religiosum Institutum, cujus professores renuntiant juri, quod habent ad propriam famam.

Evangelicum fraternæ correctionis ordinem Dominus præscribit Matth. 18. *Si peccaverit in te frater tuus, vade & corripe eum inter te & ipsum solum. Si te audierit, lucratus eris fratrem tuum. Si autem te non audierit, adhibe tecum unum vel duos, ut in ore duorum vel trium testium stet omne verbum. Quòd si non audierit eos, dic Ecclesie (id est Prælato.) Si autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus.* De isto ordine Guimenius pag. 7. n. 6. edit. Lugdun. ausus est dicere: *Evangelicus ordo correctionis fraternæ non obligat sub mortali: quia præceptum istud perniciosum foret, nedam inutile. Sed prorsus est improbandus. Quòd enim præcepti sit, adeoque in materia gravi obliget sub mortali, communis est sententia, non solum Scholasticorum, sed & sanctorum Patrum, Ambrosii serm. 8. in Psalm. 118. Chrysostomi homil. 61. in Matth. Hilarii, & Hieronymi in cap. 18. Matth. Augustini serm. 82. alias 16. de verb. Dom. c. 7. ubi sic: *Quia secretum fuit, quando in te peccavi, secretum quare, cum corrigis quòd peccavi. Nam si solus nosti, quia peccavi in te, & eum vis coram omnibus arguere, non es corrector, sed proditor. Attende, quomodo vir justus Joseph, tanto flagitio, quòd de uxore fuerat suspicatus, tantâ benignitate pepercit, antequam sciret unde illa conceperat. Restabat itaque certa adulterii suspicio. Et tamen, quia ipse solus senserat, ipse solus sciebat, quid de illo ait Evangelium? "Joseph autem, cum esset vir justus, & nollet eam traducere, voluit occultè dimittere eam". . . . Sic agamus, & sic agendum est, non solum quando in nos peccatur ab aliquo, ut ab altero nescitur. In secreto debemus corrigere, in secreto arguere, ne volentes publicè arguere, prodamus hominem, id est diffamemus; & tunc fiat quòd Hieronymus loco citato ait, quòd dum se-**